

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. v. post pasca.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

fecit et voluntate in dexteram. i. in gloriam et laudem dei: non in gloriam humana: et inuenientis: et non alter: quod nihil est meritorius nisi fiat propter dei gloriam. Anagogice dicitur in dexteram etc. i. in bona vite eterne et inuenietis quoniam talis consideratio et affectio vite eterne prouocat animu ad bona opera exercenda et aduersa patienter toleranda. sequitur. **D**ixerunt ergo et non valebant illud trahere propter multitudinem. Nota quod simpliciter precepto domini obedierunt multum inuenerunt. **S**i deus sit vtilis obedientia. Hieronimus. xliij. **O**bediamus ut bene sit nobis. **T**ertio ostendit quod sit gaudiosa saluatoris noticia. **H**is autem factis dixit discipulus ille quem diligebat iesus petro. **D**ominus est. **S**imon petrus cum audisset quod dominus esset: tu. sic. **E**rat ei nudus et misit se in mare. **A**lij autem discipuli nauigio venerunt. non enim longe erant a terra etc. **N**ota. **J**oannes primo cognouit: quod puritas virginalis ad diuinorum cognitionem disponit. sed petrus citius prouenit propter excellentiore feruore charitatis. **H**ugo super Joannem. **M**aior est dilectio quam intelligentia. **I**ntelligentia foris stat ubi charitas intrat. **D**ixit ergo iesus **A**fferre de piscibus quos prendidisti nunc. **A**scendit autem simon petrus etc. rete impleto magnis piscibus centum quingentis tribus. et cum tanti essent non est scissum rete **A**llegorice per hoc figurabat copiosa hominum piscatio fienda per apostolos et discipulos. **H**ieronimus. xviij. **E**cce mittam eis pisces. mul. et piscabunt eos. **T**ropologice. **A**scendit simon. i. quilibet fidelis deo obediens inter aquas. i. tribulationes huius seculi: et accepit copiosam meritorum multitudinem. propter quod dicitur **J**o. i. **O**mnne gaudium existimate fratres tuum in varias tentationes. i. tribulationes incidit. **A**nagogice. **S**icut piscatio (Lu. v. **M**agnat ecclesia militans qual nunc est: ita piscatio christi descripta hic: signat ecclesiam triumphans: qual est in celo: et erit completa post resurrectionem. **U**bi ibi dominus ascendit in nauem quod adhuc in fluctibus vite corruptibilis erat. **H**ic autem in litore stetit: **J**bi etiam non determinate ad dexteram aut sinistram sed indifferenter. **L**axate inquit retya in captura: ut per hoc signet bonos et malos in ecclesia militante includendos. **H**ic autem mittite in dexteram etc. ut signet eos qui ad dexteram stabunt. i. solos bonos. **J**bi autem non po-

nit numerus piscium quod innumerabile malorum multitudo. **H**ic autem ponit numerus determinatus. **P**er quingentarium enim conuenienter intelligitur iubilaeus. **U**bi per tres quingentas: triplex iubilaeus. i. triplex remissio: quod necessaria est antequam quis proueniat ad gloriam. i. remissio culpe originalis: venialis: et mortalis. **E**t additur numerus ternarius propter mysterium trinitatis quia in fide trinitatis saluantur omnes. **J**o autem dicunt magni quod omnes electi magni sunt in regno celorum. **J**bi rubeabat rex: propter signanda scismata que sunt in ecclesia militanti. **H**ic autem non est scissum rete etc. quod in ecclesia triumphante perfecta est concordia. **S**equitur. **D**ixit ergo eis iesus. **V**enite praedate quod nemo audebat discubentium eum interrogare etc. **Q**uoniam letificati sunt cum dominum cognouerunt. **Q**ui frequenter respiciebant desiderabilem illam faciem. **E**t iesus accepit panem et dedit eis: et pisces similiter sic ante passionem prouenerat. **S**piritaliter **P**iscis assus est fides formata charitate. **S**ic enim piscis generat in aqua: sic fides infunditur in aqua baptismaliter creatus in aquis tribulationum. **P**anis autem est spes que solidat animu **H**eb. vi. **S**pem habemus anchoram anime etc. **E**xemplu habemus de soliditate spei in iob: qui tam grauitur afflictus dicebat **J**ob. xliij. **E**t si occiderit me sperabo in eum. **E**t **E**sa. xl. **Q**ui sperant in domino mutabunt fortitudinem. **T**ertio ar. **A**ud. etc. **L**auete ergo ne euertat. **N**o enim vos derelinquit nisi per vos eu derelinquit. **S**ed dicitur. **E**t quis est qui uellet eu derelinquere: nunquam uelle ab eo separari. ubi factus est sic dicere nisi dicitur facta recordet. **S**ed notate quoniam iura dicitur. **N**eo potest venire in faciem tuam. **I**tem. d. adeptio ibi per mortem. et. xij. q. ij. **D**onem? **A**udite si rex aliquem a manu latronis eripere ereptu ad se uocaret ut seculum honoraret: et latrone persequente ille sic eripere terga regi prereret: reuertens ad latrones ille tamen regi diceret. **Q**ui rex nequam uolo te reliquere. quod si lingua diceret factum dissentiret: et stultissimum et ingrassimum ceterudus est. **E**xpedit applica notatio illud gal. vj. **H**oli. et. d. n. ir.

Seria. v. post pascha.
Ecce ascendi.
 Ibat uia sua gaudens. act. viij. si a peccato purgatus sum? ubi gauderes hieronymus
 L 4

Feria. v. post Pasca

quēadmodū de eunūcho illo querso et baptizato dicitur. Ibat viā suā gaudens. Circa conversionē tria sunt notanda in epla.

Primū utilitas sacre lectionis. qz vix le-
gendo Esa. disposuit ē ad fidē suscipiendā.
Et de textū. Scdm diuitas benigne mi-
serationis. qz dñs p angelū trātulit Pbi-
lippū ad illū instruendū et baptizandū. Ter-
tiū iocunditas eterne quersionis. qz vix ille
post suā quersionē et baptismū ibat viam
suā gaudēs. Nec mirz: qz recepat spm san-
ctū cordis letificationū. Gal. v. Fructus aut
spū sancti charitas: gaudiū zc. **Ecce zc.**

Primū art. An pūs marie magdale-
ne qz Marie ygini mri sue chris ap-
paruerit. Sic. Dar. vl. Surgēs iesus
mane pma sabbati appuit pmo marie ma-
gdalene zc. **Lōtra.** Feruētior erat beata
virgo in fide et amore chri qz magdal.

Risio. Dicit Amb. li. d. ygnitate. Vi-
dit Maria ygo resurrectionē dñi pma: vi-
dit et credidit. Vidit maria magd. quāvis
ista adhuc nutaret. Euangeliste tñ de h n
faciūt mētionē. Officiū ei eoz erat testes
inducere. matrē aut ad testificandū p filio
iducere nō decuit. Nihil q ad h dixerūt s
p cōstātū relinquit. quā vitatē approbare
videt ecclia rhomana/que ipa die resurre-
ctionis stationē celebrat apd scām mariā
maiorē. vbi tpe magni Sieg. dū ipse in die
pascē missam celebraret et Pax dñi zc. p/
nūciaret: angel⁹ dñi alta voce rñd. Et cū
spū tuo. Ob h cū ipse papa ibidē celebrat i
hui⁹ memoriā (qz sic voluit sacrū corpus
chri glificare et naturā hūani corpis cum
de Pax dñi zc. nihil sibi rñdēt. Rōne etiā
fulcire possum⁹ p dicitā pitatez. Rōnabile
qm fuit vt fili⁹ de sua resurrectione pūs ma-
trē letificaret: quā ampl⁹ ceteris pstat de
passiōe doluisse. Pro fundamēto. Sicut
de Arist. ix. Eth. Amic⁹ ē inuicē y gau-
dere. Nō dubiū q in chris gaudiū sue re-
surrectionis statim coicauit mri sue quā p ce-
terz diligebat. Et tūc certe mutar⁹ est ois
dolor ei⁹ in gaudiū: imo mai⁹ fuit gaudiū
qz dolor pcedēs. Gal. in alex. Primū vin-
cunt noua gaudia luctū. Sed qrit An p/
us zc. Dic rñ. vt s. Post quā dicas. Cō-
tēplari possum⁹ q bea ygo nocte resurre-
ctionis orōni et pteplatiōi intēra filiū quem
sepulcro clausum reliqrat videre ardētissim⁹

me cupiebat. In corde vel etiā ore dicere
poterat. O pz eterne ecce ips instat vt fu-
lū tuū z meuz a morte suscitez. Suscita
q illū z mitte ad mc. O dulcissime fili quē
vidi plagz repletū zc. qñ te videbo susci-
tatiū: Surge veni vt videā te. Tūc q cum
ingenti lumie: decora facie aspuit ei dñs:
Salne indēns mri z de cetero regina misē-
ricordie. Efflent amodo lamra. Ecce ego
ipse q in vfo tuo steti quē pepisti zc. Ego
sum iesus fili⁹ tuus q infernū spoliavi: inde
pzes eduxi: et nitarz aditū reseraui. Gau-
de o mri venerada: qz ē mibi dara pās in
celo z in terra. Tu pō post me in regno ce-
loz sup oēs exaltaberz. Non posset pfecto
mens nra inuestigare q benigna fuit illa
visio: qdulca pba mris z filij: q iocūdnz
aspect⁹. Post q oia discessit fili⁹ a mri: ile-
ticia z desiderijs sil remanente. Letemur
z nos z cū ea desiderātes videre dñm Je-
sum gliose sedentē ad dexterā patris. Sed
vt ad h pueniam⁹ necesse ē vt pūs cū chro
passo dolcam⁹. Roma. viij. Si tū cōpati-
mur vt z siml⁹ glificemur. **Figura Jo.**
xx. et in euāgel. ho d. Marie magd. q am-
pli⁹ de passiōe doluerat pūs appuit dñs
di. Ascendo ad patrē zc. In q sigt q si cū
eo patimur (sic fecit magd.) iū eo ascende-
mus. **Orig.** Seqmur q hui⁹ scē mulierz
affectū vt pueniam⁹ ad effectū. O hō pec-
cator a muliere peccatrice disce flere: disce
plorare di absentia ac itime desiderare ei⁹
pntiā. Disce a maria amare iesum z iesus
indefinēter qrerere: nulla aduersa formida-
re: nullā pulationē extra iesum recipere: oia
ppter eū pñerere. Disce a maria qrerere Je-
sum in monumēto cordis tui: reuolue la-
pidē ab ostio monumēti.

Secūdnus ar. In euangelio qd scribit
Joā. xx. hz quō appuit chris ipa die
resurrectionis marie magd. Circa quā ap-
paritionē triplex est contemplanda specia-
lis excellentia.

Prima est excellentia prioritatis.
Secda est excellētia iocunditatis
Tertia est excellētia autoritatis.
Prima est excellētia prioritatis. qz pūs sibi
q alijs mlierib⁹ appuit ac etiā q alijs vi-
scipul. Tūc pmo notāda est rō triplex in
generali qre puz mlierib⁹ qz vix apparuit
Prima est rō suade pportionabilitat⁹ inf

annūciationē mortis et vite. Cirill⁹. Femina
 q̄ q̄dāmo fuit mīstra mortis; venerade re/
 surrectionis mysteriū p̄ma p̄cipit et nūciat
 Adeptū est igit̄ femineū gen⁹ et ignomi/
 nie absolutiōne: et maledictōis repudium
 Secūda est rō manifestāde cōlitarz inf̄ vix
 et mulierē q̄ ad statum gl̄ie: vbi ml̄ieres si
 maiori charitate feruebūt: maiori gl̄ia po
 nent. Nullā ḡ diuersitatē faciet sex⁹ diuer
 sitas. sed oēs tam mulieres q̄ viri sicut h̄z
Bar. xij. erūt sic angeli dei in celo. **Ter**
 tia est rō imitāde charitatē. qz feruentius
 dñm diligebāt. inter q̄s feruentior erat ma
 ria magd. q̄ dolētior circa monumētū di/
 ut⁹ p̄stebat. **Un** de euange. **M**aria sta
 bat ad monumētū foris plorās: in horo
 sc̄ extra domiciālū in q̄ monumētum erat
Orig. Amor faciebat stare. dolor coquebat
 ea plorare. Dolor aut̄ renouat⁹ erat ei: q̄a
 quē p̄t⁹ doluerat defunctum: nūc dolebat
 ablatū. Plorabat itaqz vehēnter: qm̄ do/
 lor addit⁹ erat sup̄ dolore. **Et Greg.** Pen
 sandū est hui⁹ mulierz mētē q̄nta vis amo
 ris accenderat que a monumēto domini
 discipulis recedētibz nō recedebat. **Unde**
 p̄tigit vt sola eū tūc videret q̄ remāsit so/
 la vt q̄reret: qz virt⁹ boni opis p̄seuerātia
 est. **Dum ḡ** steteret inclinauit se et p̄pexit in
 monumētū. **Ita** ḡppe cū alijs mulieribz
 inspererat. **Sed** vt de **Bre.** Amāti semel
 insperasse nō sufficit. qz vis amoris inten
 sione multiplicat inq̄sitiōis. **Idē** Actūqz
 est vt desideria dilata cresceret et crescētia
 caperent qd̄ q̄stississent. **Sctā** em̄ desideria
 dilatiōe crescūt: si aut̄ dilatiōe deficiūt de/
 sideria nō fuerūt. **In** h̄ ḡ docemur q̄ sepe
 cū hūilitate et cōpassiōis merore debem⁹
 mortē p̄spicere. **Secūda** est excellentia so
 cunditatē q̄ tāto fuit maior q̄nto p̄ ceteris
 dolebat de dñi absentia et ardēt⁹ eū q̄re/
 bar. **Nā** sicut d̄r **Prover.** xij. Desideriū si
 cōpleat̄ delectat̄ animam. **In** hac aut̄ appari
 tione p̄cessit iocūditas magdalene fm̄ tri/
 plicē gradū. **Primo** incepit ab angelica
 apparētia. **Cū** em̄ se inclinasset et p̄pexit
 vidit duos angelos in albis sedentes sup̄
 sepulcr̄. vnū ad caput: et aliu ad pedes. p̄
 pter reuerentiā loci. **Ex** seruoze em̄ deuo/
 tiōis meruit illā vissionē. **Et** dicit̄ ei ange
 li. **Mulier** qd̄ ploras: **Chryso.** Angeli la/
 chrymas p̄hibebant: et futuz qd̄amodo

gaudiū nūciabāt. **Ita** em̄ dixerunt. **Quid**
 ploras: q. d. Plorare noli. **Et** dixit maria
 Quia tulerūt dñm meū et nescio vbi posu
 erūt eū. **Aug⁹.** Hec erat causa maiorz do
 loris: qz nesciebat q̄ iret ad cōsolādū dolo
 rē. **Orig.** Spūs marie magd̄ erat in corpore
 dñi q̄ in suo. ideo nesciebat cogitare vt lo
 q̄ vel audire nisi de eo. **Secūdo** fuit iocun/
 ditas magdalene a dñi p̄ntia. qz cū hec di
 xisset cōuersa est retrosum: et vidit Iesum
 stantē: et nesciebat qz dñs est. **Chryso.** **Sz**
 q̄re ad angelos loq̄ns et nondū ab eis ali/
 qd̄ audies cōuertit̄ retrosum. **Mibi** vi/
 det q̄ hec ea dicente/ch̄is post̄ ea appuit:
 et angeli p̄siderantes dñatorē inspectiōe et
 motu pariter oñderūt qz dñm viderent. et
 hoc est qd̄ mulietē p̄uertit̄ fecit retrosum
Grego. Quia amabat et dubitabat: vide/
 bat et nō cognoscebat. **Bern.** **O** delectabi
 le pietatē spectaculū: qui q̄rit et desiderat
 occultat se vt manifestet: occultat se vt au
 denti⁹ q̄rat: et req̄sit⁹ cū gaudio inueniat.
Dicit illi Iesus. **Mulier** qd̄ ploras: quē
 queris: **Grego.** Interrogat doloris causa
 vt auget̄ desideriu: q̄ntū cū noiaret quez
 q̄reret: in ei⁹ amorē ardenti⁹ estuarer. **Bl**
 la existimās qz horrolanus esset: dixit ei.
Dñe si tu sustulisti eū: dicitō mibi vbi po
 suisti eū: et ego eum tollā. **Vide** quō sup̄
 pliciter exorat **O** mirabilis ml̄ierz auda/
 cia. **O** mulier iam nō mulier: nullū locum
 excipit: nihil añponit: sine timore dic̄: ab/
 solute p̄mit: **Dicitō** mibi vbi posuisti eū:
 et ego tollam eum. **O** maria magdalena
 magna est constantia tua. **Tertio** p̄fecta
 sua iocūditas de certissima noticia. qz dic̄
 ei Iesus. **Maria.** **Cōuersa** d̄r ei. **Rabbo**/
 ni: qd̄ interpretat̄ magd. q. d. **Quare** tādiu
 eslasti mibi: **O** beati oculi q̄bus regē se/
 culi morte iam deposita p̄ima est intuita
Orig. **Duratio** dextere excelsi. cōuersus
 est subito dolor maxim⁹ in maximū gau/
 diū: mutata est lachryme doloris in lachry/
 mas amoris et exultationis. **Ansel.** **Quo**
 rogo affectu/mētē d̄siderio clamasti: **Rab**
 boni **Nā** plura dicere lachryme p̄hibuere
 cum vocē excludit affect⁹. oēs qz aie et cor/
 porz sens⁹ num⁹ amor abso: buerat. **O** vox
 delectabilis cū dicit̄ est ei: **Maria.** **O** q̄n
 tū blādimentū: q̄ntū sapuit amor. **Bre.** **Ita**
 p̄o ab euāgelista nō subdit̄ qd̄ ml̄ier fecit:

Feria. VI. post Pasca

sed ex eo innuit quod audiuit. Sequitur enim. Dixit ei Iesus. Noli me tangere. In his enim verbis ostenditur quod Maria volebat amplecti eius vestigia. sed cur tangi non debet? ar: rō subdit. Nōdū ascendī ad patrē meū volēs. s. ei? animū ad celestia eleuare. Nā vt dicit Chrysostomus. Volebat adhuc cū christo esse sicut et ante passionem. Sic enim dicit Augustinus. Adhuc enim eum credebat carnalē quē sicut hominē flebat. Prohibita ē osculari pedes dñi: quia propter fidei defectū indigna. Ideo subdit. Nōdū enim ascendī ad patrē meū. i. ad equitatem patris in corde tuo. vt quia in te adhuc vides in terra: hoc non est quia conuersatus sum cū hominibus sicut ante passionem quē ad modum existimas. sed quia nōdū ascendī ad patrē meū: sed in primo est vt ascendā. Nota: si mulier ista quae tantum dñm diligebat prohibita est ne tangeret pedes dñi? quātū timere debem? cū polluta conscientia dñicū tangere cor? pps: Tertia est excellentia auctoritatis quae. s. a dño data ē. quia fecit eā apłoz apóstoloz scolarū: eā misit ad nunciandū apłis resurrectionē suā dī. Glade ad frēs meos et dic eis: Ascēdo ad patrē meū etc. Singularis benignitas dñi quae seruos suos etiā prius fugientes frēs vocat: vt vitz ad sui dilectionem alliceret: et fiduciā societatis suae in hereditate possidēda pberet. iuxta illud Roma. viij. Heredes quod dei: coheredes autem christi. Dicit ergo. Glade ad fratres meos: et dic eis. Ascēdo ad patrē meū et patrē vestrū. q. d. In primo est vt videāt me ascendentē. Augustinus. Nō ait: ad patrē nrm. sed: ad patrē meū et vrm. aliter ergo meū: aliter vestrū. natura meū: grā vestrū. neque dicit: deū nrm: sed deū meū sub quo est hō: et deū vestrū inter quos et ipm mediator sum. Sequitur. Venit ergo maria magdalena annūciās discipulis: quia vidit dñm etc. Quasi mater: quasi mater inuenit sibi legationē impleuit. In quo hō. Beda. monemur: ea quae ad hominū salutē spectat si quibus nobis fuerint a dño inspirata studiosē prius pparare. Exēplū istius scilicet mulieris si habeam? an oculos in recordatiōe dñi? ce mori? cū ea ingemiscētes et dñm toto corde pseueratē quētes: et nobis spūaliter apparebit et mentē letificabit. Ps. Querite dñm et firmami. quate facie eius sp.

Quē in bonis desiderijs pseuerate: ne

gras vobis a deo datas inutiliter amittatis: et tanquā eorum pceptores pūciat? graue inde opprobriū in dei iudicio accepturi in quo estis de oib; a deo pcessis rōnem reddaturi. Nā sicut hō. xvj. q. ij. Sanc. rōnes tenent reddere inferiores superioribus sibi pcessis. Et. l. de epīs et cle. l. pbi. Qui plura committunt: ab eo plura exigunt. Caue ne bona diuine grāe paripēdat. Audite: si rex alicui donaret lapidē preciosū talis pūctis quod quicquid tangeret couerteret in aurum. Nonne multū diligenter custodiret? Si autē ex negligētia vel pceptu eum amiserit: et rex prius interim ei petenti similem lapidē dederit. Nonne multū stultus esset si luttū pūceret: et gūter a rege arguēdus eēt? Expone etc. Intellige per lapidē preciosū dei grāam que oia bona opa couertit in aurum quia facit ea piosa. et sine illa nihil boni agere possumus: vt dicit Augustinus. li. de correct. et grā. Unde patet quod sollicitē eam seruare debemus in bonis pseuerando.

Feria. vij. post Pascha Sermo

Ecce ascendit

Emus etc. Christus semel pro peccatis nostris mortuus est. Iustus pro iniustus: vt nos offerret deo mori. quod carne: vi. aut spū. j. Pe. iij. ca. Snam illā deuote cōtemplādo ascendam? hierosolimā. Nā et ad hoc passus ē christus vt hierosolimam ascendamus. In illa autē sententiā tria sentanda. Christus semel etc.

Secundū cōclusio desideranda. vt nos offerret deo etc.

Tertiu cōdicio obseruanda: mortificatio quod carne etc.

De primo Roma. iij. Mortuus est pro peccata nostra. De secundo Augustinus. in quodam sermone. Dulcos filios dei fecit vnice filius dei. fratres. redemit sanguine suo. De tertio Rom. viij. Si spū facta carnis mortificauerit? viuet. Ecce etc.

Primo arti. An resurrectio christi sic cā nre resurrectionis? nō. Si christus nō resurrexisset nihil omni mortui resurrexissent. quia necesse erat bonos remunerari et malos puniri in aīa et corpore. Contra.